

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería comunitaria I

Materia	Enfermería comunitaria I			
Código	V53G140V01104			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Giráldez Miranda, Esperanza María			
Profesorado	Cavero Zamorano, Jorge Eduardo Giráldez Miranda, Esperanza María			
Correo-e	mgiraldez@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Esta materia introduce aos estudantes nel modelo de la Enfermería Comunitaria, para identificar problemas de saúde, con orixe nolos seus determinantes sociais, culturais e #ambiental.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Ser capaz de manexar el concepto saúde- enfermidade e de aplicar nocións de Demografía sanitaria.	B4 B16	C24 C26	D5
Ser capaz de aplicar el Método epidemiolóxico e os modelos *causales	B5 B6	C23 C25	

Contidos

Tema	
Saúde e enfermidade: Concepto ecolóxico.	Historia da saúde pública.
Determinantes de saúde.	Historia da Enfermería Comunitaria.
Niveis de prevención.	Estado e concepto de saúde.
Saúde comunitaria.	Determinantes da saúde.
Enfermería de saúde pública.	

Saúde ambiental e ecolóxica: A saúde en relación

coa auga, o aire, o clima.

Contaminación ambiental.

Tratamento de residuos e pragas.

RESIDUOS

Plan de xestión de residuos sanitarios

Manexo de residuos sanitarios: Segregación, almacenamento e tratamento.

Plans DDD

Microbioloxía.

MICROBIOLOXÍA

□ Os microbios e a enfermidade

Características. Simbiose e patoxenicidade

Mecanismos de defensa. Infeccións oportunistas.

□ Bacterias

Concepto. Morfoloxía e fisioloxía.

Clasificación.

Bacterias epidemiolóxicamente relevantes

□ Virus

Concepto. Morfoloxía e fisioloxía.

Clasificación

Virus epidemiolóxicamente relevantes

□ Fungos

Concepto. Morfoloxía e fisioloxía.

Clasificación

Fungos epidemiolóxicamente relevantes

□ Parásitos

Parásitos humanos Concepto.

Protozoos de interese sanitario

Helmintos de interese sanitario

Control da infección.

CONTROL DA INFECCIÓN

Cadea epidemiolóxica.

Medidas de prevención da infección: Precaucións estándar e fronte ao mecanismo de transmisión.

Desinfección e esterilización.

DESINFECCIÓN E ESTERILIZACIÓN

Asepsia, limpeza, desinfección e esterilización.

Epidemioloxía: Marco conceptual e evolución histórica.

□ Definición. Método epidemiolóxico

□ Causalidade. Modelos e teorías

□ Indicadores. Frecuencia, asociación e impacto.

□ Epidemioloxía descritiva, analítica e experimental

□ Tipos de estudos:

Xeneralidades. Método científico

Estudos descritivos

Estudos analíticos

ou Estudos experimentais

Demografía sanitaria: Composición e dinámica da poboación.

Demografía estática e dinámica.

Indicadores:

- Mortalidade.

- Natalidade.

- Fecundidade.

- Migración.

- Componentes de crecemento e desenvolvemento.

Introdución a enfermidades transmisibles.

Concepto de enfermidade transmissible e infecciosa, enfermidades emerxentes.

Enfermidades transmisibles por vía aérea, dixestiva, por contacto, zoonosis, enfermidades vectoriais, infeccións nosocomiais.

Boletines epidemiolóxicos.

Brotos epidémicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	44	44	88
Traballo tutelado	4	23	27
Seminario	2	6	8
Actividades introdutorias	2	2	4
Instrucción programada	4	8	12
Exame de preguntas obxectivas	3	8	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escritura, baixo titorización do equipo docente.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, traballadas en grupo polo estudiantado, e cunha avaliación individual dos contidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escritura, baixo titorización do equipo docente, mediante concertación de citas presenciais, consulta por correo ou outros medios.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, traballadas en grupo polo estudiantado, e cunha avaliación individual dos contidos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Enfermedades transmisibles	20	B5 B6 B16	C23 C25	D5
Seminario	Medidas de precaución estándar e baseadas na transmisión. Colocación e retirada de EPI (Equipo de protección individual).	20	B5 B6	C23	
Instrucción programada	Unha parte da materia é traballada en grupos polo estudiantado no traballo tutelado; tras a súa presentación, avaliación polos docentes e difusión dos contidos, realízase exame tipo test, ha fecha establecida e comunicada a través de Moovi.	20	B4 B5 B6 B16	C23 C24 C25 C26	D5
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que poderán incluír preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	B4 B6	C23 C24 C25 C26	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase os docentes expoñen a planificación da materia e os horarios de titoría e informan das opcións de avaliación (CONTINUA ou FINAL), para que opten pola que máis se axuste ás súas necesidades

A súa elección será comunicada ao centro, segundo a metodoloxía establecida para iso e publicada na web.

Avaliación Continua (AC):

O 10 % de faltas de asistencia non xustificadas implica a perda do dereito á AC, considerándose faltas xustificadas: a realización de exames, a presenza en órganos colexiados, o ingreso hospitalario e a enfermidade ou baixa médica (achegando xustificante pertinente).

A cualificación da AC obtense mediante a suma das probas desenvolvidas na aula: traballo tutelado (20%), instrucción programada (20%) , seminario (20%) e o 40 % restante, mediante un exame de preguntas obxectivas, na data oficial establecida e publicada na web. En devandito exame, o estudiantado que siga avaliación continua, verase liberado dunha parte, que estará perfectamente identificada.

Deberase obter unha nota mínima de 5.0 sobre 10, en cada proba (inclusive o exame), en caso contrario, o estudante

perderá a AC e pasará a realizar a proba de avaliación global para aprobar a materia.

Aqueles estudantes que non poidan seguir a AC e/ou renuncien a esta, serán avaliados mediante unha proba final que suporá o 100% da calificación da materia.

Avaliación global:

Realizarase un exame global que supón o 80 % de cualificación da materia, dado que o seminario (20%) ten carácter obrigatorio

O exame será tipo test, con 4 opcións de resposta; cada resposta errónea restará 0.25 das correctas.

Para superar a materia deberase alcanzar unha nota mínima de 5/10.

O exame realizarase na data establecida no calendario oficial e publicada na web, nas AULAS 21 e 23.

Compromiso ético:

Espérase que o estudiantado presente un comportamento ético adecuado. En caso de detectar un comportamento non ético (copia, plaxio, utilización de aparellos electrónicos non autorizados, etc.), considerarase que o alumno non reúne os requisitos necesarios para superar a materia. Nese caso, a cualificación final en primeira oportunidade será de suspenso (0,0).

Non se permitirá a utilización de ningún dispositivo electrónico durante as probas de avaliación salvo autorización expresa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CDC., «**CDC Works 24/7**». **Centers for Disease Control and Prevention**,

Ana Belén Salamanca Castro., **El aeiou de la investigación en enfermería**., Ed Fuden, 2013

Josep Argimon, Josep Jiménez Villa., **Métodos de investigación clínica y epidemiológica**., 3ª Edición., Elsevier, 2004

European Centre for Disease Prevention and Control.,

Bibliografía Complementaria

J.A. García-Rodríguez, J.J. Picazo., **Compendio de microbiología médica**, Ed. Harcourt,

Lucía Mazarrasa Alvear, **Salud pública y enfermería comunitaria**., 2ª Ed., McGraw-Hill Interamericana de España, 2003

Jorge Humberto Blanco Restrepo, **Fundamentos de Salud Pública**., 2ª Ed., Corporación para Investigaciones Biológicas CIB, 2005

Antonio Frías Osuna, **Salud pública y educación para la salud**., Elsevier España, 2000

Pedro Maldonado Cruz, **Demografía. Conceptos y técnicas fundamentales**., Plaza y Valdés, 2005

WHO Library Cataloguing-in-Publication Data, **PLAN DE ACCIÓN MUNDIAL SOBRE LA RESISTENCIA A LOS ANTIMICROBIANOS**., ISBN 978 92 4 350976 1,

Medwave, **Análisis crítico de la literatura: nociones básicas**.,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería comunitaria II/V53G140V01206

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Estatística: Estadística/V53G140V01106